

هفت جهان

یادداشت «اروهان پاموک»

در حمایت از مترضان ترکیه

میدان «تقسیم»در خت شاه‌بلوط‌ماست

● شرق: «اروهان پاموک»، برنده استانبولی جایزه نوبل ادبیات، در یادداشتی که در روزنامه حریت منتشر شده، ضمن دفاع از حرکت مردمی در حاشیه میدان تقسیم از رویکرد خشن دولت در سرکوب معترضان ترکیه‌ای به شدت انتقاد کرد. پاموک که متولد و بزرگ‌شده استانبول است، یکی از نویسندگانی است که به شهر زادگاه خود علاقه خاصی دارد و کتابی در وصف خاطرات این شهر کهن و زیبا با عنوان «استانبول، خاطرات و شهر» نوشته و از زندگی‌اش در این شهر گفته است. به دنبال آغاز اعتراض‌های مردمی در شهر استانبول که به دلیل ساخت مجتمع تجاری در شهر استانبول در نزدیکی میدان تقسیم آغاز شد و گسترش یافت؛ پاموک نیز مانند سایر هنرمندان این شهر اعتراض خود را علنی کرد. او در این یادداشت نوشت: «در کتاب استانبول خاطره شهر، درباره روزگاری نوشته بودم که با همه قوم و خویش در واحدهای آپارتمانی مجتمع «پاموک» در «یشان تاشی» زندگی می‌کردیم. جلوی این مجتمع، یک درخت شهاب‌بلوط ۵۰ساله بود و شکر که حالا هم هست. روزی در سال ۱۹۷۵ شهرداری، به دلیل تعریض خیابان مقابل خانه، تصمیم گرفت این درخت را قطع کند. بوروکرات‌های مغرور و مقتدران خودکام‌ه به مخالفت محله با این موضوع نیز اهمیت ندهاد بودند.

بنابراین عموم، پدرم و همه خانواده ما تمامی روز و شبی که قرار بود درخت را قطع کنند به نوبت به خیابان رفتم و مراقب درخت شهاب‌بلوط بودیم. هم شهاب‌بلوط جان سالم به در برد و هم خانواده ما خاطرات دلنشین ساختن برای تکرار کردن مداوم و یادآوری اتحاد. میدان تقسیم درخت شهاب‌بلوط همه استانبول است و باید حفظ شود. ۰۶سال است که در استانبول زندگی می‌کنم و نمی‌توانستم کسی را تصور کنم که در این شهر زندگی کند و با تقسیم، خاطره نداشته باشد. تغییردادن منطقه و پارکی که خاطرات میلیون‌ها انسان را در خود جای داده است، بدون اجازه آنها و رسیدن به مرحله قطع عجولانه درختان، بزرگ‌ترین اشتباه اردوغان است. شکی در این نیست که گرایش سرکوبگری و خودکامگی سیاست بی‌رحم حکومت، روزبه‌روز بیشتر می‌شود. دیدن اینکه مردم استانبول در تقسیم از حق اعتراض سیاسی خود و خاطراتشان به سادگی نمی‌گذرند، مرا به آینده امیدوار می‌کند.» در ۱۰ روزی که اعتراضات مردمی در نقد اقدامات رجب طیب اردوغان آغاز شده است؛ هنرمندان سرشناسی در ترکیه به این حرکت پیوستند. پاموک که پیش از این نیز به سیاست‌های دولت ترکیه اعتراض کرده است؛ این‌بار نیز با مردم همراه شده است.

تماشاخانه

روی صحنه تاتار

«شام با دوستان» در ایرانشهر

● شرق: در آستانه تابستان با ايام تعطيلات دانشگاه‌ها و مدارس، سالن‌های نمایشی تهران به استقبال فصل گرم می‌روند. سالن‌های تماشاخانه ایرانشهر این روزها میزبان سه نمایش «یرما» به کارگردانی «علی رفیعی»، «شام با دوستان» به کارگردانی «آیدا کیخایی» و «مرد بالشی» به کارگردانی «محمد یعقوبی» است. «یرما» براساس اثر «فدريكو گابریل گارسيا لورکاست» که با کارگردانی «علی رفیعی» به‌صحنه تالار استاد سمندریان آمده است. علی رفیعی، نگار نعمتی و ندا نصر گروه طراحی لباس، حمید پورآذری مشاور کارگردان، سعیده نیازخانی منشی صحنه و برنامه‌ریز، نورالدین حیدری‌ماهر دستیار کارگردان، وحید آجرلو، مهدی اعتماد، مجتبی آقا میرزایی، سارا اکبری، مسعود جهانپخش، نسرين درخشان زاده، سارا رسول زاده، سناژ روشنی، مصطفی ساسانی، پریسا صوری، یلدا عباسی و شهلاندری نیز بازیگران این اثر نمایشی هستند. «شام با دوستان» نوشته «دونالد مارگولیز» با ترجمه «هره جواهری» در تالار شماره یک ایرانشهر به صحنه رفته است. نیکي کریمی، بهناز جعفری، احمد ساعتیچیان و امیررضا دلاوری بازیگران نمایش «شام با دوستان» به کارگردانی آیدا کیخایی هستند. در این سالن همچنین نمایش «مرد بالشی» به کارگردانی «محمد یعقوبی» با بازی علی سربای، پیام دهکردی، نوید محمزهاده و احمد مهرانفر به صحنه رفته است. در سالن اصلی تئاتر شهر نیز نمایش «خله سرب» نوشته و کار علی ترکس‌نژاد با بازی پلن‌آه پناهی‌ها، بابک حمیدیان، سحر دولتشاهی، مینا ساداتی، فریزن صابونی و سیامک صفری ساعت ۲۰ به مدت زمان ۷۰ دقیقه و قیمت بلیت ۱۵هزار تومان میزبان علاقه‌مندان تئاتر است. «نینجا جگلسات» عنوان نمایش جدیدی نوشته نغمه ثمنی است که از یکشنبه ۱۹ خرداد به کارگردانی شیوا مسعودی و بازی ریمارمین‌فر ساعت ۱۹ به مدت زمان ۷۵دقیقه و قیمت بلیت ۱۰هزار تومان در تالار سایه اجرای خود را آغاز می‌کند.

سالار عقیلی
خواننده

در گذشت «فریدون حافظی» را به تمام هنرمندان ایرانی و جامعه هنری تسلیت می‌گویم. باعث تأسف است که بار دیگر شاهد از‌دست‌دادن یکی از موسیقیدان‌ها و گنجینه‌های هنری کشورمان هستیم. من با استاد حافظی از نزدیک، مروده و رفت‌وآمد خانوادگی داشتم. اولین دیدار ما در شیراز صورت گرفت. چند سال قبل که برای برگزاری بزرگداشت شیراز به این شهر دعوت شده بودم، او هم در این مراسم حضور داشت. سن من در آن زمان خیلی کم بود و هنرمندان بزرگی مثل فریدون حافظی، محمدعلی کشاورز و... نیز در این بزرگداشت حضور داشتند. من در این برنامه برای اولین‌بار با او آشنا شدم و پیشنهاد کردم قطعه‌ای با هم در حافظیه اجرا

کنیم. بنابراین اولین سازوآواز ما در آرامگاه حافظ آغاز شد و دوستی محکمی میان ما شکل گرفت. همواره کار کردن با او برایم مایه افتخار بود و او هم خیلی به من لطف داشت و می‌گفت: «دوست دارم کاری را که می‌سازم، سالار عقیلی بخواند.» من شش اثر از کارهای او را خوانده‌ام که «گیسو» و «همدم‌آه» مهم‌ترینشان بود. آقای حافظی هم خیلی این آهنگ‌ها را دوست داشت. هروقت به او زنگ می‌زدم، می‌گفت در حال گوش‌دادن این آثار است. به مرور که نزدیک‌تر شدیم، رفت‌وآمد خانوادگی‌مان هم بیشتر شده؛ تا آنجا که در تمامی عیدهای نوروز همدیگر را می‌دیدیم. روز سیزدهم‌فروردین دوسال قبل، به همراه فریدون حافظی در خانه یکی از دوستان مشترکمان در

گزارش اختصاصی «شرق» از «پاریس»:

مدال «ورمی» به اصغر فرهادی اهدا شد

شهردار پاریس در کنار اصغر فرهادی. عکس: getty images

نشان دهند. این مدال که تاکنون به چهره‌هایی چون جین فوندا اهدا شده؛ هر سال در ماه ژوئن در آستانه تابستان به چهره‌های مهم فرهنگی داده می‌شود. مدال «ورمی» از سال ۱۹۱۴ در پاریس توسط شهردار این شهر اهدا می‌شود. اهدای این نشان عالی به اصغر فرهادی به‌عنوان هنرمندی که توانسته فرهنگ و هنر ایران را در یکی، دو سال گذشته به جهانیان نمایش دهد و در کشوری چون فرانسه فیلمسازی کند، از اهمیت زیادی برخوردار است و ویتترین افتخارات او را پربرآتر می‌کند. او در فیلم «گذشته» پاریسی را به نمایش گذاشته که توریستی نیست و شکل واقعی این شهر زیبا بوده است. فرهادی در نشست خبری فیلم هم در این مورد توضیح داده بود: «من خانهای در حومه پاریس و بسیار نزدیک به ریل قطار می‌خواستم که

کاملاً قدیمی باشد. چون این دو فاکتور باعث می‌شدند که گذشته در فیلم حضور داشته باشد و همیشه قطار نشانه‌ای از گذشته است. معامله می‌خواستم خارج از پاریس باشیم چون نمی‌خواستم اسیر معماری پاریس شوم. یافتن چنین خانهای مشکل بود و بسیار طول کشید اما در نهایت طراح صحنهام توانست خانهای را که نزدیک ریل قطار باشد، پیدا کند و دقیقاً همانی بود که می‌خواستم. من معتقدم که این تنها خانه در جهان است که این ویژگی‌ها را دارد. البته در شهر زیبا هم ریل قطار در نزدیکی خانه بود اما از این جنس که نشان‌دهنده گذر زمان بود، نبود.» فرهادی که در یکی، دو سال گذشته و بعد از افتخاراتی که با فیلم «جدایی نادر از سیمین» در سطح بین‌المللی کسب کرد؛ فیلم «گذشته» را ساخت

فریدون حافظی در گذشت

وداع با زخمه‌زن تار

و چندان این شیفتگی را به پشتکار و جدیت آراسته بود که هنگامی که برای آزمون ورود به هنرستان موسیقی، نزد استادان این هنرستان تار نواخت، ستایش ایشان را برانگیخت و او را به رادیو معرفی کردند. بعدها برای کامل کردن اندوخته‌هایش از موسیقی به ایتالیا رفت. پدرش مردری درویش و

هنر

یاد استاد

حافظی؛ الگوی پیگیری

شمال کشور بودیم و آنجا صحبت‌هایی در مورد موسیقی شد. وقتی به تهران برگشتیم، هنوز دو هفته نگذشته بود که خبردار شدم لگن پایش شکسته و باید جراحی کند. هنوز دو هفته از انجام جراحی نگذشته بود که به من زنگ زد و گفت آهنگی برایم ساخته است. همین، نشان می‌دهد چقدر پیگیر بود. حتی در آن شرایط و حال‌وهوا همچنان پیگیر کارهایش بود. روز سیزدهم‌بر سال قبل نیز نزد آقای حافظی بودم. او در منزلش زمین خورد. دستش از سه نقطه‌طوری شکست که پزشکان گفتند به احتمال زیاد دیگر نمی‌تواند ساز بزند اما سال گذشته در مراسم تولدم سازی زد که همه را متعجب کرد و پس از آن آهنگی را با او ضبط کردم. بعد از آن به استاد گفتم

حتی کارهایش بهتر شده است. دو ماه قبل هم که دوباره زمین خورد و دچار شکستگی شد، با من تماس گرفت و گفت که بار دیگر آهنگی را با یکدیگر ضبط کنیم. او تا آخرین لحظه زندگی‌اش دست از تلاش برنداشت و همین پیگیری، می‌تواند برای ما و کسانی که خیلی زود از شرایط خسته می‌شوند، سرمشق و الگو باشد. در این سال‌ها که با او رابطه داشتم، متوجه شدم او هم ویژگی دیگر بزرگان هنری را دارد. اصولاً کارهای قدما در مقایسه با آثاری که جوان‌ها انجام می‌دهند، فضای خاصی دارد. اگر به آثار استادان قدیمی دقت کنید، متوجه آرایش خاص و دوری از دغدغه‌های امروزی موسیقی می‌شوید. ایسن یکرنگی، حس و حال و آرایش را در کارهای پرویز یاحقی، مرتضی‌خان محجوبی، فریدون حافظی، جلال ذوالفنون، همایون خرم و استادان دیگر می‌بینید. فریدون حافظی هم از این خصلت دور نبود. حتی هفته گذشته که به عیادتش رفته بودم، همچنان این آرایش را داشت.

که یکی از گزینیه‌های اصلی جایزه نخل طلای کن بود. این فیلم هرچند با وجود نظر موافق منتقدان تنها جایزه بهترین بازیگر زن را کسب کرد، قرار است چهارشنبه ۲۲خرداد در تهران، در گروه سینمایی آفریقا اکران شود. علی سرتیپی مدیرعامل شرکت فیلمیران درباره آخرین وضعیت این فیلم به ایسنا گفت: «پروانه نمایش نهایی «گذشته» را روز شنبه ۱۸ خرداد پیگیری خواهیم کرد و مشکل خاصی برای اکران این فیلم وجود ندارد. با توجه به موافقت وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی و رییس سازمان سینمایی، پروانه فیلم را شنبه دریافت خواهیم کرد و اکران از چهارشنبه ۲۲ خرداد با ۱۵ سینما در تهران در گروه سینمایی «آفریقا» آغاز می‌شود. فیلم همزمان در شهرستان‌ها نیز به نمایش درمی‌آید و پیش‌بینی می‌کنیم استقبال خوبی شود.» این پخش‌کننده، فروش «گذشته» را در فرانسه فوق‌العاده عنوان کرد و گفت: احتمال می‌رود این فیلم پرفروش‌ترین فیلم سال فرانسه شود و با توجه به اینکه «گذشته» یک فیلم کاملاً ایرانی است و شخصیت ایرانی آن، که علی مصفا آن را بازی می‌کند بسیار کامل‌تر از شخصیت‌های فرانسوی فیلم است، این استقبال فرانسوی‌ها قابل توجه است. سرتیپی از نمایش این فیلم با زبان فرانسه و زیرنویس فارسی در ایران خبر داد. همزمان با جشنواره فیلم کن قرار بود در دو سانس جدیدترین ساخته اصغر فرهادی برای اهالی رسانه اکران شود اما به دلیل اینکه نسخه موجود اصلاحاتی نیاز داشت، به نمایش درنیامد. گفتنی است اصغر فرهادی قرار است در جشنواره سینمایی پاریس که از ۲۸ ژوئن تا ۷ژوویه برپا می‌شود، میهمان افتخاری باشد. شارلوت رامپلینگ، مدیریت این جشنواره را بر عهده دارد. ۲۹ ژوویه نیز سالن لوکسور پاریس برنامه‌ای تحت عنوان مروری بر آثار فرهادی ارایه خواهد داد.

پدرش شنیده بود، بنوازد. وی ۵۰سال پیشینه تدریس تار و سه‌تار دارد. او پس از مرتضی نی‌داود و عبدالحسین شهنی‌ز یکی از سه کننوازی است که به رادیو بار یافت. وی پس از بازنشتنگی از مدیرکل روابط عمومی وزارت راه در سال ۵۳، همکاری‌هایش را با صداوسیما بیشتر کرد. حافظی چندی پیش به دلیل شکستگی پا، مشکل ربوی و کپولت سن در بستر بیماری افتاد. کتاب «آرغون ساز فلک» به‌کوشش مصطفی ساکت باپرداختن به‌زندگینامه استاد فریدون حافظی سال گذشته منتشر شده بود. کتاب «آواهای ایرانی» از تالیفات وی است. حافظی خالق آثاری همچون اسیر غما، شمع و گل و پروانه، خانه کعبه، عید اوپمد و رقص گیسو است. قطعات موسیقی کیست که از دو چشم من‌ای نازنین و آتش عشق از دیگر کارهای حافظی است که با آواز سالار عقیلی همراه بوده است.

نگاه‌هفته

نکاتی درباره نمایشگاه بهرنگ صمدزادگان در گالری «آران»

بازی با سلسله‌مراتب‌ها

مریم امیرفرشی

و راه دیگری برای گشایش، غیر از به بازی گرفتن سلسله مراتب‌ها پیشنهاد نمی‌دهد. قطعا انتخاب موضوع «تن تن» با در نظر گرفتن پیشینه تاریخی تولیدکنندگان و نقش اثرگذار این مجموعه در دوره‌ای طولانی از تاریخ، پرسش اساسی این مجموعه در رویارویی با مخاطب است، اگرچه موضع نقاش در این رویارویی، شفاف نیست. در وهله اول همه چیز به نظر شوخی می‌رسد، اما هنرمند شاید با انتخاب سوزه «تن تن» به تلخی یادآور سوزگی انسان جهان سوم یا به عبارتی اهالی جنوب به دست سردمداران قدرت است، وی با روشی دیارشناسانه نکته‌ها را در جایی جست‌وجو می‌کند که بدون تاریخ شمرده می‌شوند، آثار او تلاشی است متفاوت برای فهم چگونگی تبدیل این انسان به سوزه. این نمایشگاه در گالری «آران» تا بیست‌ویکم خرداد برپاست.

چهره روز

دومین آلبوم کارگردان «بزرگراه گمشده»

«رویای بزرگ» «دیوید لینچ»

به بازار می‌آید

نیما توسلی

● «رویای بزرگ (The Big Dream)» عنوان دومین آلبوم انفرادی دیوید لینچ کارگردان سرشنس آمریکایی است که پانزدهم ژوویه (۲۴ تیر) روانه بازار می‌شود. این آلبوم، برخلاف آلبوم پیشین لینچ، اثری است پیوندی و مدرن به سبک بلوز. این سبک از نظر لینچ، فرمی صادقانه و احساسی از موسیقی است که روح را به هیجان می‌آورد. این آلبوم استودیویی، با همکاری خواننده‌سوئدی لیکه‌لی (Lykke Li) تهیه شده و در آن، یک آهنگ از باب دبلن نیز قرار داده شده است. قطعه پنجم این آلبوم «صنیف هالپس براون»، نوشته باب دیلون است که اولین‌بار در سال ۱۹۶۴ اجرا شده بود. همچون آلبوم اول لینچ «زمان دلقک دیوانه (Crazy Clown Time)»، رکوردهای این آلبوم نیز توسط دین هارلی (Dean Hurley) رکورد شده و بیشتر از متن شعر، این موسیقی است که در آلبوم جدید خود را بروز می‌دهد. در این آلبوم، رابلی پسر ۲۱ساله این کارگردان نیز با گیتارش حضور دارد.

دیوید لینچ که شروع کارهای هنری خود را از سال ۱۹۶۶ با فیلم کوتاه «میش مردی که درخت شدند» شروع کرده، اولین فیلم بلند خود را بانام «سر پاک کن» در سال ۱۹۷۷ تولید کرد و از شناخته شده‌ترین فیلم‌های او در ایران باید به «مرد فیل‌نما»، «زرگراره گمشده» و «جاده مالهاند» اشاره کرد. این کارگردان سوررئال آمریکایی، علاقه‌مندی خود به کارهای موسیقی را از سال ۱۹۸۲ با آهنگ «من پیش‌بینی‌می‌کنم»

از گروه آمریکایی «اسپارکس» نشان داد و همچنین از سال ۱۹۹۰ همکاری‌های خود با تلوزیون را آغاز کرد. او که آموزش هنری خود را با نقاشی شروع کرده، فعالیت‌هایی در این خصوص نیز انجام داده و نمایشگاه‌هایی نیز در این خصوص برپا کرده است. او علاقه‌مندی خاصی به نقاشی‌های متحرک دارد.

خبر روز

اجرای کنسرت موسیقی فولکلور ایرانی در لس آنجلس

● مهر: سرپرست گروه موسیقی «آراز» از برگزاری کنسرت بزرگ این گروه آذربایجانی در لس‌آنجلس آمریکا خبر داد.

رحیم شهریار ی با اعلام این خبر افزود: این کنسرت شبیه اول تیرماه سال‌جاری با همراهی ارکستر بزرگ متشکل از نوازندگان ایرانی و خارجی و گروهی از هنرمندان در سالن مجهز «رویس هال اوکلاس» لس‌آنجلس برگزار می‌شود.

وی ادامه داد: سالتی که برای اجرای برنامه خود درنظر گرفتیم و قرار است آنجا میزبان علاقه‌مندان موسیقی فولکلور ایران باشیم، یکی از مجهزترین سالن‌های اجرای موسیقی است که تاکنون بسیاری از خوانندگان و هنرمندان صاحب‌نام موسیقی دنیا در آن به اجرای برنامه پرداخته‌اند.

این در حالی است که علاوه بر قطعاتی که در این کنسرت اجرا می‌کنیم قرار است از حضور پرفسور «آرم» یکی از نوازندگان مطرح پیانو استفاده کنیم.

سرخط

● **ایسنا:** ایژول میسنتا، تصویرگر آرژانتینی، جایزه یادبود آسترید لیندگرن ۲۰۱۳ را به‌خاطر کیفیت بالای تصویرگری، نگاه انسان‌گرا و احترام به کودک در آثارش دریافت کرد. این جایزه از سال ۲۰۰۳ هر سال به یک یا چند پدیدآورنده یا مروج ادبیات کودک، با نهادهای ادبیات کودکان در سراسر جهان اهدا می‌شود.

● **ماهر:** استیوینگ، خواننده‌انگلیسی سبک پاپ آلبوم جدیدش را پس از ۱۰سال منتشر می‌کند. این آلبوم با عنوان «آخرین گشتی» شامل ترانه‌هایی است که این هنرمند برای یک نمایش موزیکال درباره به آب فرستان یک کشتی در انگلستان ساخته است. انتظار می‌رود این نمایش در سال ۲۰۱۴ در برادوی به صحنه برود.

● **خبر آنلاین:** ای.ام.هومز، نویسنده ۵۲ساله که با داستان‌های نوآورانه و جنجالی‌اش شهرت دارد، برنده جایزه ادبی زنان شد. این کتاب «باشد که بخشوده شویم» نام دارد و طنزی سیاه درباره آمریکای معاصر است.